

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

1. Deus nullatenus creaturis possibilibus physice connexus est; imò verò ab eis etiam tanquam à suæ entitatis termino est prorsus independens.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94274](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94274)

tuæ in creatis ex reali earum identitate non inferretur; in Deo tamen admittenda necessario foret. Cum enim voluntas diuina efficaciter increata actibus, decretisque propriis suis ex prædicatione voluntatis diuinæ fieri possit respectu eorum essentia sua efficaciam habet: si autem potentia alia exequente formaliter adhuc diuersa egeret, efficaciam è suo genere infinitam, & summam formaliter non haberet: quod cum efficacia diuina repugnat. Dices habere efficaciam in suo genere voluntatis applicandi nimirum potentiam exequentem: sed hæc, ni diuersa realiter potentia exequens sit, est chimerica efficacia. Et sane hæc summa agentis liberi perfectio est, ut nullius alterius, quam voluntatis sue virtute, adhuc formaliter omnia peragat, ut de suo Ioue nutu solo tremere fecisse Olympum Poetæ aiebant.

5. Dices cum Durando: diuinam voluntatem non esse principium proximum operationum: cum decreto medio creata operetur: & tamen Omnipotentia principium proximum operationum esse debet. Nego primam antecedentem partem. Ad secundam, quia illa probatur distinguo: medio decreto tanquam potentia, nego: tanquam potentia voluntatis applicatione, concedo. Dices iterum ex ipso: diuinam voluntatem æquè veritari, imo magis veritari circa Deum, cuius tamen potentia actiua non est, quam circa creaturas. Negatur facile consequentia. Est enim eiusmodi: non est potentia respectu eius, quod fieri nequit: ergo nec respectu eius quod fieri potest. Similiter non est potentia ad desiderandum Deum: ergo neque ad desiderandum creaturas. Arguit Soar. Deus non ideo potest producere quia vult, sed potius ideo vult, quia potest, ut recte S. Thom. quæst. 25. art. 5. ad 1. ergo potentia diuersa est formaliter in Deo à voluntate. Negatur consequentia. Neque enim potentiam, siue Omnipotentiam in volitione, sed in voluntate constitimus: ac proinde, quia potest producere, vult producere, quia nimirum eadem est potentia volendi, & producendi.

6. Denique dices volitionem Dei necessariam erga seipsum, & (ut aliqui volunt) erga creaturas posibles, mediare inter Dei voluntatem, & liberam volitionem efficacem de earum existentia: ac proinde in ea esse ponendam Omnipotentiam. Maxime, cum ex simplici complacencia erga possibilia videatur Deus moueri, ut eas existentia donare velit, sicuti ex complacencia amici ad volendum illi bona mouemur: quo inlatur nostri, quoad hanc partem, solutio Vasquezij: quod scilicet simplex illa complacencia non sit actiua, seu impulsiva ad opus. Si enim ad decretum efficacem, impellit ad opus. Negatur tamen antecedens. Dei enim volitio, & amor necessarius erga seipsum, atque erga creaturas posibles non mediat inter decretum efficacem de earum existentia, & diuinam voluntatem: tum quia possibile adhuc præcise, amor in Deo non est, ut tit. 2. controu. 4. videbimus: tum quia ad quodcumque obiectum comparatur eadem formaliter infinita Dei volitio, & amor indiuisibiliter est. Sicuti, & omnipotentia, ad quancumque creaturam comparatur, eadem formaliter indiuisibiliter infinita Omnipotentia Dei est ex parte obiecti, etiam per nostram rationem infestis: quia, sicut reliqua attributa diuina, quæ diuina è genere, & conceptu suo infinita per denegationem termini, extrinseci etiam, sunt, ut sæpè diximus: quo impugnata est sententia Soarij diuidentis per rationem potentiam productiuam vnus possibilis, à productiua alterius possibilis, ut videre in illo est n. 51.

QVÆSTIO III.

An omnipotentia, ac Deus connexus, an inconnexus, seu independens sit à possibilitate creaturarum?

STENDIMVS Deum esse ens à se, seu, quod idem est, à nullo tanquam à causa pendere posse: ac proinde nullius principij existentiam, ut sit,

pro natura priori supponere posse. Restat nunc pro ampliori, ac summa Dei independentia à reliquis entibus enucleanda, an saltem, tanquam à termino connexionis, seu respectus sibi intrinseci ad illas, à creaturis pendat: sicut actio à suo termino dicitur dependere. Et quidem creaturis existentibus inconnexum, & independentem, adhuc tanquam à termino, ab illis esse Deum ambigit nemo. Tum, quia, & Dei in illis exequendis libertas, & eorum contingentia deficeret: ac proinde possibilia omnia semper ab æterno, & in æternum Deo coæva exitura exinde forent: contra experientiam euidentem, & certior omnino euidentia fidem. Tum, quia, quauis earum non existente Deus non solum defectibus conuinceretur, sed deficiens: quare, & Deum non existere, non ex vno solum, sed ex tot capitibus, quot sunt possibilibus negotiationes, conuinceretur.

2. Cum autem præfata incommoda è connexionem Dei cum creaturarum possibilitate, quæ, nec contingens, sed necessaria est, nec libero Dei subiact decretum, minime inferantur; eius à creaturarum possibilitate, tanquam à termino dependentia liberius cuiusque videtur affirmanda: quare ipsius independentia à possibilibus tanquam ab intrinseca connexionis termino quæstioni adhuc videtur subiacere: & quidem sub vnus quæstionis nomine duplex Recentioribus, later quæstio pro connexionis duplicitate, physica nimirum, & metaphysica, seu logica, quam appellant. Primam nouimus omnes, respectumque realem transcendentem vnus ad aliud esse dicimus: cuiusmodi est in actione, tum ad termini, tum ad sui principij existentiam: atque vniuersum modi cuiusvis ad rem, cuius modus est. Logicam vero, seu metaphysicam illam vocant Recentiores connexionem consequentia, quæ ex vno prædicato ad aliud, cui reipsa identificatur, legitima efformatur consequentia: quæ quidem vera propositionum connexio est; non autem vera prædicatorum connexio, sed identitas: cum eiusdem ad seipsum vera connexio esse non possit. Sed quidquid de vera eiusmodi prædicatorum connexionem sit, de ea nihil nobis agendum in præsentiarum est. Nisi enim creaturarum possibilitas cum Deo, eiusque omnipotentia identificetur (de quo postmodum quæstione tota agemus, ac negotium partem contra Recentium argumenta obfirmabimus) dubio de Dei cum possibilibus metaphysica, seu logica connexionem locus non est. Quare de physica solum, realique ac vera connexionem Dei cum possibilibus creaturis tota hæc instituitur quæstio.

CERTAMEN I.

Deus nullatenus creaturis possibilibus physice connexus est; imo vero ab eis, etiam tanquam à suæ entitatis termino, est prorsus independens.

1. Physicam Dei cum possibilibus connexionem docuisse referuntur ex antiquis nonnulli, ut Caietanus, & Thomistæ recentiores; quorum tamen nemo non nostræ conclusioni assensum, ut apud profundum Doctorem, sagacissimumque alienarum mentium indagatorem Gabrielem Vasquez videri est 1. part. tom. 1. d. 104. cap. 6. n. 23. vers. verum, ut supra dixi. Ex Recentioribus tamen Dominicanis (quos Thomistas nominant.) Ita sanè docuere Bannez, Albelda, Ioann. à S. Thoma, quibus, & Lorca accessit. Ex nostris opinionis huius primipilus refertur eximius Doctor Franciscus Soarez 2. de attribut. cap. 25. & 26. cuius tamen mentem dubiam reddit Pater Franciscus Alfonso d. 10. physicor. sect. 3. num. 38. verum in ea fuisse sententia certissimum, vel inde est, quod ipsi, sub Recentiorum nomine, impugnando citatum caput Vasquez scripserit: & coram cum simul ambo Compluti legerent celebri illo argumento de Dei necessario defectu si simia, vel eius figura deficeret, quod eo capite vers. 3. Manifesta ratione, ac deinceps Valq. persequitur, Soarium impugnasse oculos, & auritus Prouinciarum huius

huius Tolerantæ testes plures audiui. Idcirco Sorium secuti eandem sententiam ex nostris, non admodum vetustis, tenuere Salas, Thomas Pius, Herize, Fafolus, Tannerus, Zuniga, Ruiz de Montoia, Granados, Arriaga, Martinon, Ribas, Franciscus de Lago, Franciscus Amicus, quos sequitur nuperim Ribadeneira de scientia d.7. cap.1.

2. Verum, cum plura sint in Deo prædicata, in eo assignando, cuius titulo Deus cum possibilibus creatis connectatur, citati Doctores minime conveniunt. Ex eis enim non adeo recentes ex prædicato omnipotentia eiusmodi connexionem Deo comperere cum Sorio putant: atque inde ex prædicato ideæ, ac verbi, quod in secunda persona Trinitatis, & omniscientia communis, ac diuinorum decretorum autumant convenire. Noster autem Antonius Perez à Castellana Prouincia, vir ingenij acuminis nulli secundus, non solum ex eis prædicatis, sed ex prædicato entis à se, ac summè necessarij eiusmodi connexionem cum possibilibus creaturis in Deo suadere conatur speciosis adeo, atque subtilibus sophismatibus, vt nobiles quoque, tam suæ, quam Tolerantæ nostræ Prouinciæ Recentiores ad suas traxerit partes, ac reliquos contrariarum sentientes malè vexauerit. Ea tamen omnia (ne vterius contra veritates Theologicas in hac materia; atque in aliis ad quas fallaces illi arguendi modi facile traducuntur, militent) vrgebimus certam.2. vbi ita ea diluimus, vt vitia formæ etiam deregamus.

3. Iam vero Deum possibilitati rerum creaturarum physice non connecti, imò vero ab ea, etiam, vt à termino, independentem profus esse, totius antiquitatis sententia fuit: ita expresse S. Anselm. cap.14. Monologij, S. Thom. 1. part. quæst.13. art.7. vbi Caiet. §. *quæ ad quartum*. Item 2. contr. gent. cap.12. vbi Ferrata §. *circa istam* S. Bonau. & Capreol. in 1. ad 30. qu.1. art.11. conclus.3. ad 1. Gregorij, & art.2. ad 3. Greg. Deza Hispal. art.1. conclus.3. cunct. & art.4. ad 1. Gregorij contra 3. concl. Agyd. Rom. & reliqui Thomistæ vetustiores, Scotus in 1. d.30. §. *Ad 2. questionem*, quem sectantur Scotistæ omnes, & Nominales. Greg. Okam. Gabriel, Aureolus, Pellancius, & Faber. His accessit Durand. dist. eadem. Ricardus, atque Henricus quodlib.9. quæst.1. Ac demum ex nostræ societatis Doctoribus Profundus Valq. citato loco, Arrubal, Becan. Raynaudus, uterque Hurtado Complut. & Salmantin. Albercin. Luis Torres Hemelman, Alarcon, quos reuli loco citando ex nostra controuers. de Trinit. Ouiedo. Franciscus Alfonso, & Ripalda: quibus adde Gamach. & Basilium Legionensem. Atque huius sententiæ fidem facit tor grauissimorum Patrum, & scholasticorum, non solum in sententia, sed, & in eius fundamento consensus: id, quod uerba opinionis doctoribus minime leuè. Posuit autem illud Anselmus, atque magis ad scholas Scotus: illustrauit autem ad scholas etiam noster Vasquez: cique nos nonnihil lucis adiecit controuers. de Trinit. d.5. q.2. c.rr.1. n.2. adiciemusque in præsentia.

4. Est autem argumentum huiusmodi. Deus è conceptu, & existentia sua est ens summè necessarium ex iis, quæ esse, vel excogitari possunt; si enim aliud magis necessarium possibile, vel excogitabile esset hoc aliud esset Deus, non autem hoc, quod Deum esse dicimus. Atqui, si Deus connecteretur possibilitati creaturarum non esset ens summè necessarium ex iis, quæ esse, vel excogitari possunt: ergo neque esset Deus; consequentia est legitima. Minor autem aduersarij ipsi est certa. Siquidem relatio, & connexio sublati termino stare nequit: quare, si connexio cum possibilitate creaturarum Deo intrinseca, & identificata, & proinde Deus reipia est, sublata eorum, vel cuiusvis: etiam ex eis, possibilitate, Deus non existit, imò & repugnabit per locum intrinsecum: valebitque consequentia, Deus existit: ergo possibilis est creatura; atque ab opposito consequentis ad oppositum antecedentis: non est possibilis creatura, v.g. simia cauda, vel musca: ergo neque est Deus. Vt aduersarij & admittunt, & contendunt. Maior vero nostri syllogismi ex terminis videtur nota, & ratione ibi subiecta satis probata. Sed tamen eam distinguunt aduersarij, est summè necessarium ens absolute, ac negatiue, concedo Maiorem: quia absolute necessario Deus est, atque existit, neque est aliud

magis necessarium possibile, vel excogitabile; comparative nego Maiorem: quia nulla est necessitas, intrinseca præteritum, maior altera imò neque esse potest.

5. In huius solutionis impugnatione tota rationis nostra virtus consistit: quare vnam necessitatem essendi posse esse altera necessitate efficiendi, siue non repugnandi, maiorem ostendendum nobis hic erit, ac proinde Deum esse ens summè necessarium eorum, quæ esse excogitative possunt etiam comparative. Id autem probatur primò: quia, licet necessitas rei ita excludat omnem physicam contingentiam, tam in rebus, quam in veritatibus; tamen potest suscipere magis, & minus. Vt enim citato loco de Trinitate ostendebamus: Certe propositio, quæ omnem etiam contingentiam excludit essendi rem aliter, ac enuntiat, magis suscipit, & minus. Nec valet id esse ratione mediocri, quibus innititur, certiorum; quia, si necessitas è suo conceptu maior esse non potest, neque id ab extrinseco poterit habere: tum etiam: quia ad prima principia veniendū, quibus propositiones deductæ innituntur, intrinseca ea maior necessitas vnius, quam alterius esse debet. Ac de fide aiebat Paulus certiorē de se esse, quauis euidentia illis Petri.2. cap.1. *Sed habetis firmiter prophetiam sermonem*. Atque eo quidem valde necessitas essendi, & impossibilitas non essendi, seu aliter essendi, à veritate propositionis, & æqualitate, ex qua arguunt, ad indiuisibilitatem necessitatis ita essendi, vel impossibilitatem, non ita, seu aliter essendi Recentiores Complutenses dilcordat. Illar enim in indiuisibili physico, ac metaphysico consistunt: vnde magis, & minus nullatenus suscipiunt; secus hæc, vt vidimus: nam possunt esse aliqua, tam intrinseca, quam extrinseca, quæ fortius oppositum modum essendi, longiusque propulsiunt: ac proinde, & necessitas, ita essendi, atque impossibilitas aliter essendi longius arceatur: quare, & propositionis, & rei veritas, atque esse, fortius, certiusque consistit. Vnde S. Thom.1. part. qu.2. art.3. quarta via Deum esse ostendit: quia in rebus inuenitur aliquid magis verum, bonum, & nobile: ac proinde, & esse debere aliquid, quod sit summè verum, bonum, & nobile, quod ipsum Deus est.

6. Atque inde etiam constat, cur, licet, quoduis suum contradictorium aequè excludat, atque aliud quodvis: ita, vt nullam contingentiam huius admittat, sed necessario illud excludat, faciatque impossibile: tamen non sit æqua necessitas in omnibus illud excludendi, reddendique impossibile: quia non omnium æqua est necessitas essendi. Vnde, etiam existentia Petri omnino eius negationem impossibilem reddit; aliter, quia minus constans est Petri existentia, quæ eius negationem excludit, reddiditque pugnantem, quia contingens est, non efficitur ea negatio absolute impossibilis: ergo, si Dei existentia maioris constantiæ, quam creaturarum possibilitas adstruatur, minus erit impossibilis impossibilitas creaturarum, quam non esse Dei: licet coniungi vtrumque extremum implicet: quia vt Petri, v.g. impossibilitas inducatur minus constans, ac fortis, minorque necessitas vincenda metaphysice foret, quam sit in existentia Dei, vt eius inducatur negatio. Confirmatur, & explicatur: quia ex prædicato creaturæ creatura possibilis supponit tanquam terminum suæ intrinsece possibilitatis Deum, licet non actu operantem, actu existentem; cum essentia sua Deus actu existens sit: ergo è conceptu suo Deus existens magis necessarius est, quam creaturæ possibilitas. Quod enim explorato ad aliud supponitur, magis necessarium est eo, ad quod supponitur, vt patet in conclusionibus, & præmissis, de quibus constans est illud Aristotelicum proloquium. *Propter quod vnumquodque tale, & illud magis*.

7. Probatur secundo maior necessitas, & impossibilitas vnius rei, quam alterius: quia alioqui in eis, quæ contradictionem implicant, non posset vnum alio magis implicatorium, & falsum esse, quam aliud: at hoc est contra expressam doctrinam Aristotelis 4. metaphysicor. text.18. dicentis inter falsa, & ea, quæ contradictionem implicant vnum esse magis falsum, quam aliud. Et contra exempla manifesta: ergo necessitas, & impossibilitas vna potest esse alia maior. Exempla sunt plura, & obuia vnum solum, vel alterum proferam. Primum fit Aristotelis citato loco, vbi hoc exemplo suum axioma confirmat, *Magis enim, aut, falsum est dicere duo sunt mille, quam*

quam duo sunt quinque: cum tamen utrumque impossibile, & implicatorium sit, atque ex inde falsum. Secundum exemplum sit ex æqualitate impossibili, atque inæqualitate necessaria minoris quantitatis continue cum maiori. Licet enim eius, cum quavis maiori æqualitas impossibilis sit, & inæqualitas necessaria; tamen, quo minus & minus extremum utrumque commensurationis est: magis eorum necessaria est inæqualitas, magisque impossibilis æqualitas: v.g. templi cum toto cælo, quam cum toto orbe terrarum: quia, licet, per impossibile, toti terrarum orbi templum æquaretur, ac respectu illius inæqualitatem amitteret; tamen toti cælo necessario inæqualis maneret, atque eius cum illo æqualitas maneret impossibilis: quare, licet contingens æqualitatis templi, & impossibilis inæqualitatis respectu utriusque remota ab illo sit, at longius respectu calis remota est, quam respectu terræ.

8. Probatur tertio eadem maior necessitas, & impossibilitas metaphysica oppositi in vno, quam in altero: quia maior impossibilitas est identificandi, siue admittendi Deo peccatum graue, quam peccatum leue: & tamen utrumque est impossibile: ergo datur vna impossibilitas maior altera, atque necessitas oppositi altera maior. Probatur maior propositio. Vbi est maior ratio repugnantie ibi est impossibilitas maior. Atqui maior est ratio repugnantie identificandi, siue admittendi Deo peccatum graue, quam leue: ergo maior est impossibilitas identificandi, siue identificandi Deo peccatum graue, quam leue. Minor (quæ sola videbitur aduersariis probatione egere) sic probatur. Ratio repugnantie admittendi, siue identificandi peccatum Deo, est malitia peccati: hæc est maior in graui, quam in leui: ergo maior ratio repugnantie est admittendi, siue identificandi Deo peccatum graue, quam leue. Confirmatur primo: quia malitia maior magis opponitur Deo, ac proinde magis validiusque illud destrueret admissa, quam minor. Secundo: quia maius peccatum, & malitia magis improporcionada, distatque à bonitate Dei infinita, quam peccatum, & malitia minor. Quod si vna necessitas essendi, & impossibilitas non essendi, seu aliter essendi maior in vno, quam in alio esse potest: manifestum est summam, etiam comparatiue ad possibilitatem creaturatum, Deo concedi debere.

9. Denique probatur nostra sententia, & simul maiorem necessitatem, & impossibilitatem aliter essendi in vno, quam in alio esse posse. Etenim impossibilitas omnium possibilium maior est impossibilitate vnius possibilis: v.g. Petri: plures enim repugnantie, vincende sunt, ut omnia possibilia sint impossibilia, quam, ut solus Petrus sit impossibilis. Vnde in primis sit: posse esse vnam impossibilitatem altera maiorem saltem extensiuè: quo admissio nulla assignari repugnantia potest, ut maior intensiuè etiam non admittatur: imo ea in Dei negatione intensiuè maior, quam in alio quouis possibili facile ostenditur, quia Deus, ut minimum, ita necessarius est suo conceptu est, ut eius necessitas æqualeat saltem necessitati omnium possibilium collectivè sumptorum: ergo habet secum identificatam impossibilitatem non essendi, quæ æquet ad minus, collectionem impossibilitatum repugnandi omnium creaturatum simul: ergo intensiuè, ac identice est ens maioris necessitatis, quam sit necessitas cuiuslibet possibilis seorsim, & omnium cum in omnibus simul non sit necessitas possibilitatis, atque impossibilitatis non repugnandi intensiuè maior, quam in creatura vna, sed solum extensiuè. Ex quo rursus inferitur absolute maiorem, & perfectiorem esse repugnantiam non essendi, & necessitatem essendi in Deo, quam in aggregato omnium possibilium simul: argumento, quo probatur Deum perfectiorem intensiuè esse cunctis creaturis: quia continet in se identice, ac proinde eminenter, omnium simul sumptarum perfectionem.

CERTAMEN II.

Itur obuiam aduersariorum argumentis.

1. **P**raefata argumenta non pietate solum, ut autumant Recentes, sed rigido etiam scholastico iudicio in connexionem, atque independentiam Dei à creatis possibilibus, etiam tanquam à termino, euincunt: fuerat quidem vnicum sententiæ aduersæ argumentum, è prædicatione omnipotentiae, & similitum, quorum voces respectum sonant, petiunt. Cui satisfactum hætenus fuerat in voce quidem respectum sonare, in prædicatione vero Dei esse nullum; ac proinde omnibus deficientibus creatis possibilibus manuram intrinsicam Dei virtutem, quam ob vocum, non æquiuocum, defectum diximus esse virtutem producendi creaturas, si non implicent, quæque ab extrinseca creaturatum absoluta seu potius extrinsece etiam expedita ad agendum, virtus & potentia denominatur. Ita, inquam veteres aduersarij arguebant: atque ita eorum argumento fiebat satis. Sed iam Recentes ita ex prædicatione eodem omnipotentiae nos impetunt, & vrgent.

2. Omnipotentia è conceptu suo est potentia productiua Petri, v.g. ac non chimæ: ergo è suo conceptu inferit distinctionem Petri, à chimæ: ac proinde possibilitatem Petri. Consequentia patet: nequit enim esse idem realiter, ne dum formaliter, potentia, & impotentia respectu eiusdem termini. Confirmatur, & impugnat solutio præcedens: quia omnipotentia, de se, est potentia producendi Petrum, si sit possibilis, secus, si sit impossibilis, ut dicebamus. Item de se est complebilis in ratione absolute potentie per Petrum possibilem, non autem per impossibilem, & chimericum: hæc autem aptitudo intrinsicæ Omnipotentie inferit necessario distinctionem Petri veri à chimæico: ergo Omnipotentia connectitur cum ea distinctione, ac proinde cum altero extremo, cuius est potentia, & quo constat tanquam parte distinctio. Sed negatur est antecedens primum de potentia absolute tali dicta. Confirmatio peccat in eo, quod ponit conditionem necessariam ad potentiam absolute dictam in antecedenti, nempe possibilitatem ipsam Petri, licet non affirmatam absolute formaliter, atque apprehensam in hypothesi, & æquiuacenter affirmatam ad illationem, ut in omni euenit conditionali: ex ea autem possibilitate supposita nihil ingenij habet, quod eadem possibilitas in conclusione deducatur. Nec inde probatur ex Deo intrinsecis inferri, sed ex seipsa. Est enim rerum possibilitas complementum omnipotentie absolute dictæ, extrinsecum quidem, & quod virtus, seu omnipotentia quoad intrinsecum absoluta, & actiua nec respicit, nec curat: quare ea possibilitas in hypothesi ponit in hypothesi omnipotentiam, non quoad intrinsecum eius, quæ absoluta à possibilitate omnino est, sed quoad extrinsecum, quo omnipotentia absolute dicta talis resultat, ac denominatur, cuiusque capacitate, passiva, ut fiat ad eius operationem actiua de se adæquate omnipotentia expectatur.

3. Vnde constat quoad intrinsecum Omnipotentiam non esse potentiam producendi Petrum, si sit possibilis: id enim esset non esse absolute, sed conditionate potentiam: ac proinde connecti cum possibilitate, ut quoad intrinsecum potentie absolute esset: Talis igitur est, quoad totum, quod dicit intrinsecum, & extrinsecum omnipotentia absolute dicta talis: quare falsum est omnipotentiam, de se, & quoad intrinsecum, esse potentiam producendi Petrum, vel quidpiam aliud, si sit possibile, ut assumebatur: licet omnipotentia absolute talis dicta, & quoad denominationem, quæ capacitate passiva, seu possibilitate rerum constat, potentia productiua Petri dicatur conditionate fore sub hypothesi, & conditione possibilitatis Petri. Sed inde solum inferitur ex hypothesi possibilitatis Petri Petrum possibilem distinguere à Petro chimæico; ac proinde idem inferri ex seipso, quod nullo eger discursu, neque aduersariorum intento conducit. Illud de comple-

ORTEGA
En la parte
D. V. la